

Sluttrapport

Ungskogpleieprosjekt på Agder 2023-2025

- Et mobiliseringsløft for et mer bærekraftig skogbruk på Agder

1. Sammendrag

Ungskogpleieprosjektet har vært et strategisk løft for skognæringen i Agder og har levert resultater som direkte støtter regionale og nasjonale mål for klima, verdiskaping og bærekraftig ressursforvaltning. Gjennom et unikt 3-årig samarbeid mellom fylkeskommune, Statsforvalter, kommuner og næringsaktører har prosjektet utløst betydelig vekst i aktivitet, kompetanse og engasjement.

Resultater

Prosjektet har resultert i rundt 93 000 dekar ungskogpleie gjennomført på tre år – en kraftig økning fra tidligere nivå. Det har blitt avholdt 52 ungskogpleiekurs med til sammen 260 deltakere, noe som gir et solid kompetanseløft for både skogeiere og arbeidskraft. Foruten kursene, har det vært massivt med fagarrangement for målgrupper i hele næringen. På alle tiltak i prosjektet til sammen, har over 900 personer deltatt fra offentlig og privat forvaltning på de fleste nivå, skogeiere, nye og etablerte skogsarbeidere og nye og kommende skogeiere. Det er opprettholdt full faghjelpsdekning i alle kommuner, styrket gjennom felles faglige møteplasser. Det har kommet en betydelig rekruttering av lokale entreprenører, som bidrar til arbeidsplasser, lokalt næringsliv og grønn verdiskaping.

Politisk

Økt ungskogpleie gir mer verdifull skog med større klimabidrag på grunn av høyere CO₂-opptak og bedre robusthet mot klimaendringer. Investert ungskogpleie i prosjektperioden kan utløse opptil 8,5 milliarder kroner i samlet samfunnsøkonomisk verdiskaping. Et styrket lokalt entreprenørmiljø og yrkesaktive skogeiere, gir arbeidsplasser der folk bor og bygger kompetanse og bein å stå på i distriktene. Prosjektet har etablert en felles ungskogpleiestandard for Agder som gir mer rettferdig og treffsikker bruk av offentlige virkemidler.

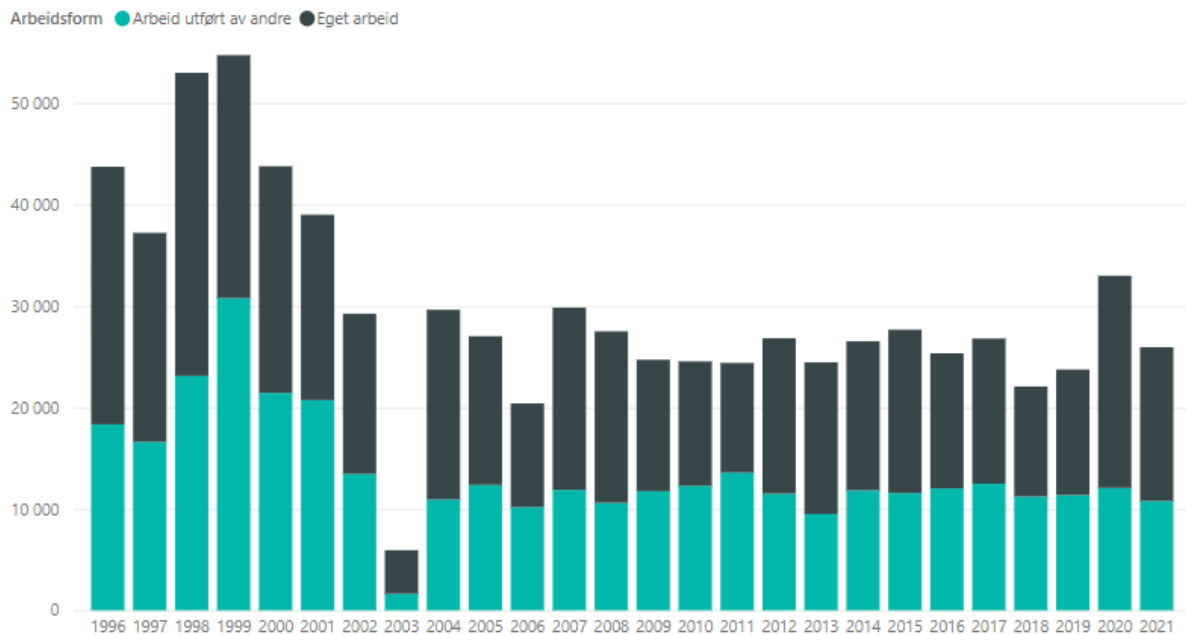
Anbefalinger

Satsingen på ungskogpleie bør videreføres og forsterkes som klimatiltak med høy effekt og lav kostnad. Det bør sikres fortsatt støtte til kurs, faghjelpsordning og rekruttering og oppfølging av entreprenører. Det er viktig å prioritere stabile og forutsigbare rammer for skogfond og tilskudd, for å opprettholde høy aktivitet etter prosjektperioden. Erfaringene fra prosjektet bør integreres i regionale klima- og næringsstrategier.

2. Bakgrunn

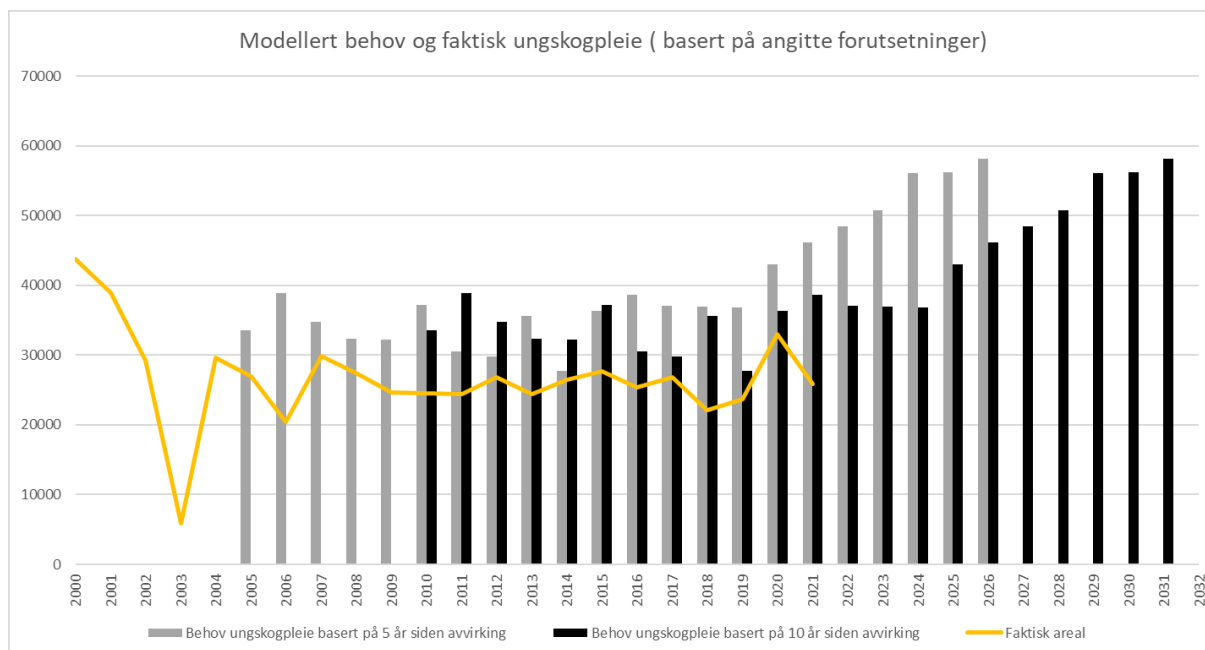
Ungskogpleie er et avgjørende tiltak i ungskogen for å sikre god kvalitet på fremtidsskogen. Ungskogpleie bidrar til å sikre at tilveksten skjer på fremtidstrærne, det gir en friskere skog, høyere CO₂-opptak, bedre kvalitet og høyere pris på tømmeret ved hogst, lavere pris på selve hogstjobben, en mer fremkommelig og turvennlig fremtidsskog og man øker matproduksjonen for viltet.

Skogtilstanden på Agder har i mange år vist at det er et betydelig etterslep på utført ungskogpleie sett i forhold til volumet som har blitt hogd. Prosjektet ble til etter et initiativ fra statsforvalter om et ønske om en koordinert innsats for å øke ungskogpleien på Agder. Det ble etablert et samarbeid mellom AT Skog SA, Nortømmer AS, Statsforvalteren i Agder, kommunene v/ to representantkommuner og Agder Fylkeskommune, med AT Skog SA som prosjekteier. Styringsgruppen for prosjektet har bestått av en representant fra hver av disse. Statsforvalteren har fungert som sekretær og møteleder for styringsgruppen.

Areal (daa) utført ungskogpleie i Agder, 1996-2021. Kilde: Statsforvalterens statistiktjeneste

Landbruksavdelingen utførte en analyse basert på hogstvolum og forutsetning om at det er behov for 1,3 ungskogpleieinngrep på granmark og 2,3 inngrep på furumark. Disse forutsetningene kan diskuteres og endres, men vil uansett vise et stort fremskrevet behov for ungskogpleie som vist i figuren under.

Modellert behov for ungskogpleie i Agder i tiden fremover. Areal i daa på y-aksen. Grå søyler viser behovet for ungskogpleie ved første inngrep 5 år etter avvirking, svarte søyler 10 år etter avvirking. Kilde: Statsforvalterens statistikkjeneste

Det er skogeieren som tar beslutning om å gjennomføre ungskogpleie, enten ved å gjøre det selv eller ved å bestille en entreprenør til å gjennomføre jobben. Mye av skogen hogges i skogreisningsområder hvor det nå er første omløp med produksjonsskog. Det gjør det vanskeligere å få forståelse for ungskogpleie fordi skogbrukstradisjonen og fagkunnskapen mangler i større grad enn i de mer tradisjonelle skogdistriktene. Men også i slike områder med lange tradisjoner har det blitt en større utfordring med å få skogeierne til å utføre ungskogpleie på et tilfredsstillende nivå. Mange år med lavkonjunktur i skogbruket har ført til en generasjon skogeiere med liten inntekt fra skogen og som derfor har prioritert tida og kompetansebygging på andre yrker.

Det er få kontroverser knyttet til ungskogpleie som tiltak. Det faktum at man øker karbonbindingen, bedrer kvaliteten på virket, øker lønnsomheten og bærekraften i primærskogbruket, får et mer estetisk skogbilde og bedrer mattilgangen til viltet, gjør at dette er tiltak som må økes i omfang.

Nasjonale og regionale føringer

I regjeringens Hurdalplattform står det: *Aktivt skogbruk og produksjon av produkt basert på trevirke går føre seg i alle delar av landet. Ei ansvarleg og langsiktig forvaltning er ein føresetnad for å produsere skog med kvalitetstømmer og slik bidra til framtidig verdiskaping og karbonbinding.* Videre sier regjeringen at de vil: *Auke tilskotet til skogplanting, ungskogpleie og andre skogkulturtiltak for å auke CO₂-opptaket og sikre ressursgrunnlaget for industrien.*

I Meld. St. 6 (2016–2017) Verdier i vekst — Konkurransedyktig skog- og trenæring er følgende tiltak løftet frem som et av de viktige: *stimulere til at skogressursene blir ivaretatt og videreutviklet gjennom aktiv skogkultur og planteforedling.* Videre står det

om ungskogpleie: *Det er derfor viktig å opprettholde innsatsen for å sikre mest mulig robust og verdifull framtidsskog.*

Landbruksstrategi for Agder 2022-2024, vedtatt av fylkestinget i Agder i 2022, løfter frem flere strategier som underbygger viktigheten av ungskogpleie, herunder strategi 2.1.1: *Stimulere til en aktiv forvaltning av skogarealene for å øke og optimalisere skogproduksjonen* og 2.1.2: *Styrking av den offentlige og private veiledningstjenesten innenfor skogbruket.*

Bransjestandarden Norsk PEFC Skogstandard fikk en revisjon som trådte i kraft 1.3.2023. Under kravpunkt 15. Langsiktig virkesproduksjon er kravet til ungskogpleie betydelig innskjerpet. Her står bl.a.: *Behov for ungskogpleie skal vurderes. Ungskogfelt skal følges opp, for å sikre god vekst og rask etablering av ny skog med tilfredsstillende tetthet.*

3. Hovedmål, delmål, målgrupper

Hovedmål

Formålet med prosjektet er i tråd med Landbruksstrategien for Agder og målet er å mobilisere skogeiere på Agder til å øke arealet hvor det utføres ungskogpleie og sikre kvalitet på framtidsskogen på Agder og samtidig sørge for rammebetingelser som gjør at en i tiden etter prosjektslutt opprettholder et tilfredsstillende nivå på ungskogpleien.

Effektmål

- Øke status til og rekruttering av «den lokale skogsarbeideren», bl.a. gjennom å sikre konkurransedyktige betingelser på lønn, oppdragsmengde mm.
- Faghjelpsordningen er styrket slik at alle kommunene på Agder har et tilfredsstillende tilbud til skogeierne.
- Øke bevisstheten rundt viktigheten av ungskogpleie blant skogeiere, offentlig og privat skogforvaltning.
- Bidra til økt stolthet hos skogeiere og få frem gleden ved å drive en skogeiendom på en skogfaglig god måte
- Utarbeide en ungskogpleiestandard for Agder, nivellering av søknadsbehandling og skjønn ifbm tildeling av offentlige tilskudd

Resultatmål

- Innen 2025 har skogeierne på Agder økt arealet hvor det utføres ungskogpleie til 40 000 daa årlig.
- I løpet av treårsperioden er det arrangert minimum to kurs for skogeiere i alle kommunene på Agder. Et kurs kan dekke flere kommuner.
- Det er rekruttert lokale entreprenører som utfører ungskogpleie i alle regionene på Agder
- Lage et nettverk og en årlig samlingsplass for lokale entreprenører, ev. sammen med faghjelpene.
- Alle kommunene skal ha faghjelpordning på plass.

- Faghjelpene skal ha gjennomført kurs som oppdaterer de på fag, skogfond, økonomi mm.
- Arrangere temadager om ungskogpleie for skogbrukslederne, skogbrukssjefer og entreprenører. Fag, markedsføring av tiltak, økonomi m.m. er aktuelle temaer.
- Arrangere en felles møteplass for offentlig og privat skogoppsyn ved oppstart og ved avslutning av prosjektet.

Målgrupper

- Skogeiere
- Offentlig og privat skogforvaltning/veiledningstjeneste
- Entreprenører

4. Budsjett og finansiering

Kostnader	1. prosjektår	2. prosjektår	3. prosjektår
	2023	2024	2025
Lønn prosjektleder	300 000	300 000	300 000
Overhead inklusiv kontor	50 000	50 000	50 000
Reiser prosjektleder	100 000	100 000	100 000
Faghjelpsordningen	640 000	750 000	820 000
Arrangering av kurs og aktiviteter	600 000	600 000	600 000
Diverse	200 000	200 000	200 000
Sum (kr.)	1 892 023	2 002 024	2 072 025

Finansiering	1. prosjektår	2. prosjektår	3. prosjektår
	2023	2024	2025
Agder fylkeskommune	350 000	350 000	350 000
Statsforvalteren i Agder, rentemidler	100 000	300 000	300 000
Kommunene, rentemidler - bl.a. faghjelp	650 000	800 000	900 000
AT Skog, egenandel/rentemidler	250 000	300 000	300 000
AT Skog, egeninnsats	200 000	200 000	200 000
Nortømmer, egenandel	50 000	50 000	50 000
Nortømmer, egeninnsats	100 000	100 000	100 000
Sum (kr.)	1 702 023	2 102 024	2 202 025

5. Aktiviteter og tiltak

Styringsgruppe og prosjektledelse

Det har vært hyppige møter i styringsgruppen for prosjektet. Stort sett på Teams. Det har vært svært viktig å få involvert hele skogbruket for å nå målsettingen med prosjektet. Medlemmene av styringsgruppen har sørget for informasjon, involvering og påtrykk til hver sine sektorer av skogbruket. Prosjektleder i inntil 30 % stilling har deltatt med informasjon på teamsmøter med kommunalt skogansvarlige og Statsforvalter samt på teamsmøte med skogbruksledere og skogkulturansvarlige i AT Skog. Prosjektleder har også sendt flere eposter til skogansvarlige i kommunene og alle skogeierlag med beskrivelse av prosjektet, framdrift og forslag til tiltak som kunne passe for skogeierlagene å ta tak i. De har spesielt tatt tak i det å arrangere ungskogpleiekurs og å sette ungskogpleie på dagsorden på skogkvelder, skogdager, årsmøter etc. En stor del av prosjektleders stilling har gått med til å bidra faglig på slike tilstelninger.

Faghjelpsordningen

Distriktsvise faghjelp har i mange år vært et viktig virkemiddel for å holde oppe aktiviteten på skogkultur. Prosjekteierne har jobbet aktivt sammen for å holde dekning av faghjelp i alle kommuner. Ved prosjektets utgang er det full dekning av faghjelp i fylket. Organiseringen av faghjelp er forskjellig fra kommune til kommune. Noen er betalt av kommunene, andre stillinger er et spleiselag mellom kommune og AT Skog og noen er fullfinansiert av AT Skog. Nortømmer har hatt en praksis med bruk av studenter. Det er viktig at faghjelpene holder seg på topp faglig. De har derfor blitt invitert til skogbrukets sommersamlinger og fagsamlingene for entreprenører.

Ungskogpleiekurs i regi av Skogkurs

Kursing i ungskogpleie er essensielt for skogeier, entreprenører og folk i veiledningen. Prosjektleder har derfor brukt tid på å motivere potensielle kursarrangører til å gjennomføre kurs. Kursinstruktørene har vært bevisste på å se etter lovende kandidater til rekruttering innen ungskogpleie for deretter å forsøke å motivere dem til å satse. Det er et godt virkemiddel å sponse slike kurs, for å få flere deltakere. I kommunene varierer det hvordan dette gjøres, uten at noen har full oversikt her. Noen kommuner sponser hele kursavgiften for ungdommer og halve for voksne fra rentemidler, andre sponser halve kursavgiften for alle. Trolig er det kommuner som ikke har slikt tilskudd også. Antall ungskogpleiekurs har økt med flere hundre prosent og det ble gjennomført 55 kurs i prosjektperioden. Hvis en regner et snitt på 5 deltakere per kurs, blir det 275 personer som har fått opplæring i teoretisk og praktisk ungskogpleie.

*Antall
ungskogpleiekurs
i Agder de siste
årene*

2025	24
2024	20
2023	11
2022	6
2021	5
2020	4
2019	4
2018	7

Entreprenører – rekruttering og motivering for å beholde arbeidskraft

Lokal, innenlands arbeidskraft er lokal verdiskaping. Slike er ofte mer stabile i næringa og lettere å kommunisere med enn utenlandske. De kan også ha en lengre sesong, mange steder hele vinteren gjennom. Skogsarbeid kan være ensomt, faglig stagnerende og risikofyllt samt at det tradisjonelt har vært dårlig betalt. For å prøve å gjøre noe med dette, har det blitt arrangert to fagdager (vår 2023 og 2024) for eksisterende og nye entreprenører. Begge fagdage hadde god oppslutning. Dette har vært en møteplass for faglig påfyll, faglig utveksling, en sosial møteplass der nye kommer i kontakt med de

eksisterende og der entreprenører møter potensielle oppdragsgivere som faghjelper og andelslag. En har ved disse anledningene forsøkt å motivere entreprenørene til å inngå samarbeid om å jobbe i lag på flere personer. Det er eksempler på at slike fusjoner har skjedd, som en direkte følge av disse arrangementene.

Prosjektet førte tidlig til mer utført ungsogpleie og det ble mangel på folk til å utføre arbeidet. I andre prosjektår ble det derfor jobbet mye med å rekruttere arbeidskraft. Prosjektleder har prøvd etter beste evne å veilede og henvise flere som har tatt kontakt og spurt om råd til oppstart. Instruktørene på ungsogpleiekurs har hatt følerne ute for å motivere egnede kandidater til å satse som entreprenører.

Pågangen av interesserte personer som ønsket å starte som entreprenører ble etter hvert så merkbart, at styringsgruppen besluttet å arrangere et etablererkurs for enkeltpersonforetak våren 2025. For noen kan det å starte eget firma, være en barriere. De som allerede er etablert, kan ha nytte av mere kunnskap for å drive bedriften bedre. Kurset, med 17 deltakere, fungerte også som en møteplass mellom deltakerne og veiledningstjenesten, AT Skog og Nortømmer.

Videregående skoler i fylket ble kontaktet ved oppstarten av prosjektet, for å høre om de hadde ungdomsbedrifter som tok på seg ungsogpleie og som kunne være rekrutteringsarena til å bli entreprenør. Det virket ikke å være så lett av flere årsaker. Deretter kom Job:U prosjektet i stand i regi av Skogselskapet i Agder. Mer om det i senere avsnitt. Prosjektleder gjorde et nytt fremstøt mot Lyngdal KVS, Søgne VGS, Bygland KVS og Tvedestrand VGS i oktober 2025, for å høre om det var interesse for et besøk med faglig oppfølging under praktisk arbeid. De to skolene vest i fylket var interesserte, men det var bare gjennomførbart i tid for Lyngdal KVS. Prosjektleder besøkte elevene der en dag med samtale, teori og praktisk oppfølging under arbeid. Her var mange interesserte elever, flere hadde tatt ungsogpleiekurs på ungdomsskolen og minst en hadde deltatt på Job:U.

Prosjektleder på fagdag hos Lyngdal KVS med praktisk oppfølging under arbeid og samtaler om arbeidsmuligheter. Foto: Rune Harbo

Fagarena for nye og unge skogeiere

Nye og kommende skogeiere har ofte mindre kjennskap til skogen sin enn tidligere generasjoner. De har også i mindre grad passende utdanning til å forvalte skog. Dette kan gjøre det vanskeligere å forstå, hvorfor ungskogpleie er nødvendig. Det er derfor viktig å få nye skogeiere på banen tidlig, med informasjon og motivasjon. Prosjektleder satte sammen et program for fagkvelder med tema skogfond og tilskudd, ungskogpleiens betydning for skogens økonomi og bruk av skogbruksplan. Kommunene fikk tilbud om å være medarrangører på slike arrangement og det ble gjennomført fem steder med 114 deltakere fra sju kommuner. Kommunen sørget for personlig invitasjon til de som hadde blitt skogeiere de siste 5 årene. Skogansvarlig i kommunen, AT Skog, Nortømmer og prosjektleder stod for programmet på disse kveldene.

Kampanjer for salg av ungskogpleietjenester

Det er ofte en treg materie å få skogeier til å bestille ungskogpleie på våren. Med det til følge at entreprenører mangler oppdrag og at noe av barmarksesongen ikke blir utnyttet. AT Skog har hvert år hatt 10% rabatt på ungskogpleie som bestilles før 17. mai. Mange skogeiere har benyttet seg av tilbudet.

Økt statstilskudd til ungskogpleie

Ved prosjektstart gikk alle kommunene inn på en ordning med minst 50% tilskudd til ungskogpleie. For de skogeierne som har skogfond på konto, vil det ikke ha noen dramatisk minskning av utgiften, å øke tilskuddet fra 30 eller 40% og opp til 50%. Men den psykologiske effekten av å få halve utgiften dekket, synes formidabel. Det igjen kan ha sammenheng med kunnskapsmangel om skogfondets virkning. En annen effekt av høyt tilskuddsnivå, er at de skogeierne som mangler skogfond, synes å bli motivert av at de kan jobbe i egen skog og ha litt igjen for det.

Fagarrangement

Skogbrukets sommersamling arrangeres hvert år. Dette er en viktig arena for å samkjøre offentlig, privat og NGO skogbruk. Ungskogpleie ble satt opp som hovedtema de to første prosjektårene. Her stod formidling fra Skogkurs sentralt og på begge arrangementene til sammen deltok ca 90 personer. I siste prosjektår ble prosjektleder invitert til sommersamling for skogbruket i Telemark og Vestfold for å orientere om prosjektet og resultatene så langt.

Skogeierlagene har vært flinke til å lage arrangement om ungskogpleie for skogeierne. Prosjektleder har hatt fagprogram ved 16 slike anledninger og for en dansk delegasjon av funksjonærer på besøk til AT Skog. Anslagsvis har man nådd 290 skogeiere gjennom disse arrangementene. Prosjektleder laget en presentasjon på flip-over om ungskogpleiens økonomi. Denne ble trykket på vannfast materiale og brukt på mange skogdager og også ungskogpleiekurs.

Ungskogpleie økonomi—skogfond—tilskudd

OMLØPET I TØMMERSKOGEN

Hogst

Foryngelse (planting)

Skjøtsel

KILDE: Skogkurs

FORYNGELSE (PLANTING)

20 dekar G20
250 trær per dekar
8 kr per plante
Kostnad 40 000 kr eks mva

HVA SÅ??

SKJØTSEL

NÅR?

3 SMÅ LØVTRER PER M² KAN REDUSERE ØKONA DIAMETER- OG VINDSTILLINGSTIL HÅLVAKTER!

HVORFOR?

Hogstmodenhetsalder
Stabilitet
Forhåndsrydding
Andel bartrær
CO₂-binding
Sagtømmerandel
Driftskostnad

BETYDNINGEN AV OMLØPSTID OG TETTHET

Hogstmodenhetsalder
Stabilitet
Forhåndsrydding
Andel bartrær
CO₂-binding
Sagtømmerandel
Driftskostnad

REGNESTYKKET

20 dekar ungskogpleie utføres i rett tid
500 kr/da leie av arbeidskraft
Koster 10 000 kr
50 % statstilskudd
Sum kostnad 5 000 kr
5 000 kr brukes av skogfondskontoen
15% av dette må føres til beskatning
=> 750 kr

Wilmshetskoegens andel i % av totale investeringskostnader	Tidsskiss	Mågnr (skil) i % (G20) (sopn)
1%	22	334
5%	59	39
10%	33	35
15%	33	32
20%	47	31
25%	42	27
30%	36	23
35%	35	19
40%	24	15
45%	14	13
50%	8	8

16% av 10 000 kr = 1 600 kr!

Beregnet etter skatt, 85 % skattefri andel

Kogtdagernes andel i % av totale investeringskostnader	Tidsskiss	Mågnr (skil) i % (G20) (sopn)
1%	22	334
5%	59	39
10%	33	35
15%	33	32
20%	47	31
25%	42	27
30%	36	23
35%	35	19
40%	24	15
45%	14	13
50%	8	8

36% av 10 000 kr = 3 600 kr!

Beregnet etter skatt, 85 % skattefri andel av bruttoløpet (inkl. mva.) men statstilskudd beregnet av nettoarbeid (uten mva.)

REGNESTYKKET

Figur: Prosjekt Ungskogpleie i Hedmark, 1989

Innhold i vannfast flip-over presentasjon, mye basert på grunnlagsmateriale fra Skogkurs.

Kommunal ungskogpleiepris

Foredrag om ungskogpleiens fortrefelighet når ikke alle like godt. En annen innfallsport til motivasjon, kan være å lage litt blest om temaet. De fleste kommunene har en eller annen form for loddtrekning med ryddesag/motorsag/verneutstyr etc som premie. Premien er gjerne sponset av kommunalt inntrukne rentemidler. Den som har utført flest dekar ungskogpleie i løpet av året, har størst sjanse til å vinne premien. Denne begivenheten er godt egnet for media og har vært omtalt i mange aviser. På denne måten får man stoff ut i avisene om skogbruk og ungskogpleie spesielt.

Mediedekning

Skogbruk er en næring der en liten andel av befolkningen er involvert. Skog- og også landbruk taper forståelse og innsikt i sammenhenger blant resten av befolkningen. Til tross for den enorme verdiskapingen i samfunnet fra disse næringene. Også blant skogeierne har slik forståelse minket i takt med eierskifter og overgang til andre inntektskilder. Et viktig mål for prosjektet var derfor å få mest mulig mediedekning rundt prosjektet. AT Skog laget et intervju med presentasjon av prosjektet innledningsvis i 2023. Dette ble lagt ut på deres nettsider samt på nettsidene til Statsforvalteren. AT

Skog har hatt mange drypp i alle kanaler gjennom prosjektperioden. Det har bl a blitt laget filmer og det ble gjort et flott intervju med to ungskogpleieentreprenører i 2024. På nettsidene til Statsforvalteren har det blitt lagt ut nyheter om prosjektet hvert år og søkefunksjonen over statistikk for ungskogpleie og skogbruk generelt, kan anbefales! Den ligger åpent for alle. Setesdølen har vært gode til å ta inn pressemeldinger fra prosjektet, med viktige oppslag både i 2023 og 2025. Frolendingen har hatt reportasjer fra både fagkveld for nye skogeiere og skogbrukskurs for ungdom i 2023. Avisen Lindesnes hadde stort og positivt oppslag om skogbrukskurs for ungdom i 2024. Avisen Agder hadde i 2023 en god dekning av kommunestyrets behandling av tilskuddssatsene for skogkultur med grunnlag i hvor dårlig det stod til med ungskogpleie. Det har vært liten respons fra regionale aviser om å ta inn stoff om prosjektet til tross for gjentatte forsøk med pressemeldinger fra prosjektleder. Det understreker inntrykket som beskrives i starten av dette avsnittet.

Faksimile fra Lindesnes Avis 13.01.2024 fra hogstkurs for Vassmyra Ungdomsskole

Setesdølen Nytt Meiningar Kultur Sport Tips ☰ Meny

UNGSKOGPLEIE: Slik såg det ut rett før fagleiar Kjell Arne Rosseland gjekk i gang. - Det er bare moro når bjørka ikkje har kome lengre, og krattet ikkje står som ein vegg mot ein, seier han. Foto: Olav Åsen Haugsgjerd

Aldri vore meir lønsamt å drive ungskogpleie: Store verdiar går tapt

✚ Ein samla bransje oppmodar no grunneigarar i Setesdal til å auke og sikre verdien av skogen sin til komande generasjonar. – Skogeigarane har ikkje råd til å la vere, seier Torbjørn Bjoraa i Evje og Hornnes skogeigarlag.

Faksimile fra Setesdølen 29.04.2023 der hele skognæringa i dalen stod fram og påpekte behovet for ungskogpleie og hvor lønnsomt dette er for framtida.

Frolendingen ☰ MENY 👤 MINSIDE ✉ E-AVIS SØK

Lærte nye skogeiere å ta vare på egen skog

SKOGKVELD: Tidligere denne uken ble det arrangert skogkveld for nye skogeiere på Frolands Verk. Der fikk deltakerne blant annet lære mer om hvorfor det var viktig og hvordan de kunne ta vare på egen skog. Olav Mykland (innfelt til venstre) fra AT orienterte om samarbeidet og konkurransen mellom Kortstammer og AT skog. Fagtleier for Froland, Arendal og Grimstad, Jannicke Modell Røhmen (innfelt i midten) fortalte hva som var viktig for skogeierne å tenke på. Kjell André Larsen og Ommund Øygarden (innfelt høyre) var interesserte diskuterte. **ALLE FOTO: ANNA JOHANNE SVEINUNGSSEN**

19 nye skogeiere møtte i fjøset på Frolands Verk hvor Froland kommune hadde invitert til skogfaglig kveld, med fokus på hva som ga god økonomi på skogeiendommen og nyttige verktøy for å oppnå det. - Å dyrke skog kan sammenlignes med å dyrke en kjøkkenhage. Hvis man ikke tynner i gulrøttene eller luker i kålen, blir det lite matauk, fortalte Jannicke Modell Røhmen.

Anna Johanne Sveinungsen, Raymond Martinsen

Publisert: 27.04.2023 kl 16:00

Faksimile fra Frolendingen 27.04.2023. Reportasje fra fagkveld for nye skogeiere om økonomi og skogbruks-planverktøy for å ta hånd om ungskogpleien på best mulig måte

ANNONSE

Brille 0 kr

Når du kjøper en
synsundersøkelse
til 695 kr

Les mer

SKOGEIERE KVINESDAL SKOGBRUK POLITIKK

Gir mer tilskudd til ungskogpleie: - Mange som forsømmer arbeidet

Illustrasjonsbilde. Foto: Vidar Ruud / NTB

Av Daniel Tønnessen

Publisert: 01.02.23 13:38

Del

Ifølge kommunedirektøren er skogeierne i Kvinesdal ganske flinke til å plante etter hogst. Men med ungskogpleien står det dårligere til.

- Erfaringen er at skogeierne er flinke til å plante. Men når den unge skogen skal stelles, så er det mange som forsømmer arbeidet. Utviklingen de siste årene er ikke positiv, mens hogsten øker så går det nedover med ungskogpleien. I fjor havnet vi tredje sist på lista over kommunene i Agder, skriver kommunedirektøren.

Både i Listerregionen og i hele Agder fylke er det et etterslep på ungskogpleie som gjør at kommunene nå bør omprioritere tilskuddssatsene.

Kommunedirektøren anbefalte derfor politikerne i formannskapet om å øke tilskuddet til ungskogpleie til 50 % og sette de andre tilskuddene ned til

Faksimile fra Avisen Agder 01.02.2023 fra kommunestyrets behandling av tilskuddssatsene for skogkultur

Forenklet tariff/akkordsatser

En rettferdig prissetting av ungskogpleie kan være utfordrende. Det er viktig å finne en metode som både favner hele spekteret fra den profesjonelle entreprenøren og til pensjonisten som pusler litt nå og da. Alle aktører er viktige for å nå målet om mer ungskogpleie. Entreprenøren må få det til å gå rundt økonomisk både på lette og mer tidkrevende jobber. Pensjonisten jobber ofte seinere og må ikke ta uforholdsmessig mye av tilskuddspotten. Det fungerer best med dekarpris for å møte alle disse hensynene. Men det kan være tidkrevende å komme fram til en slik pris fordi dekarprisen må gjenspeile hvor arbeidskrevende jobben er. Naturbruksoverenskomsten for fastsettelse av akkordsats på ungskogpleie, er ganske omfattende og tidkrevende å bruke. Det ble derfor laget et forenklet regneark/tariff for bestemmelse av akkordsats. Denne kan brukes av både landbrukskontoret ovenfor skogeier med fast timepris. Og den kan brukes av entreprenørene i regnearkversjon. Da må man skrive inn sin egen timesats for fakturering for å få ut dekarpris med entreprenørpåslag. Tariffen ble prøvd ut av flere entreprenører for å se hvordan man kom ut på pris. Tilbakemeldingene var at dette var bra og kunne fungere, men at de kom noe for dårlig ut på de dyreste jobbene, dvs der skogen var som tettest og høyest.

Kostnad per da ungskogpleie				
Fyll inn timespris her 				
	500	Ryddestammer antall pr da		
Middelhøyde	< 200	200-500	500-1000	> 1000
0-2 m	288	341	536	833
2-5 m	313	417	750	1250
5-10 m	536	625	1250	2500

Regnearket for den forenklete tariffen. I tillegg inneholder den matrise for påslag for ujevn markoverflate og stor gangavstand samt en instruksjon for måling av tetthet og høyde.

Synliggjøring av ungskogpleie

Prosjektet hadde et mål om å lage et utendørs showroom for ungskogpleie. Etter litt famling ble dette gått bort i fra. Man fant ikke en hensiktsmessig måte å gjøre dette på. Isteden ble det lagt arbeid i å få tatt gode før og etter bilder av ungskogpleie. Disse bildene har blitt brukt aktivt på facebook, i foredrag og på fagkveldene for nye skogeiere.

Job;U

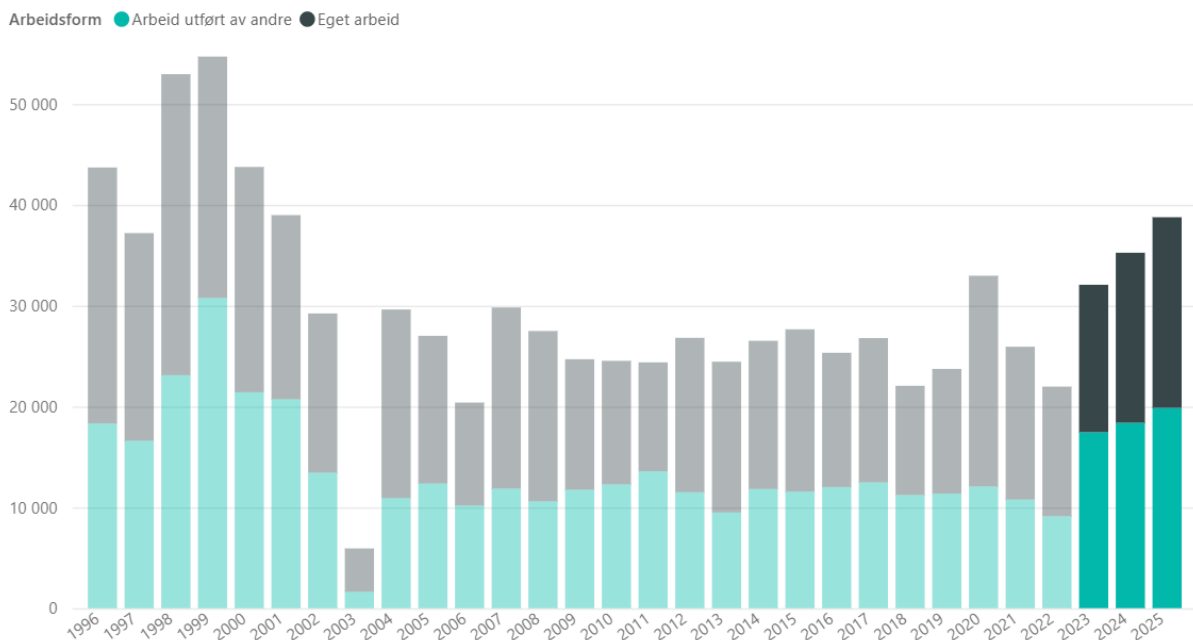
Prosjektet Job;U er landsdekkende og har pågått noen år i andre deler av landet. Her får ungdom tilbud om sommerjobb med ungskogpleie etter en søknadsprosess og gjennomført kurs. I 2024 satte Skogselskapet i Agder i gang med dette her i fylket. Ungskogpleieprosjektet hadde også mål om tiltak rettet mot ungdom på naturbruksskoler. For å unngå dobbeltarbeid, ble det viktig å avklare roller og arbeidsområder mellom de to prosjektene. Prosjektleder la på is å jobbe videre mot ungdom og naturbruksskolene. Isteden ble det prosjektleders rolle å kurse ungdommene via Skogkurs ved oppstart i Job;U. Samt å ta tak i de ungdommene som viste spesiell interesse og ferdigheter i Job;U løpet, for å motivere dem til sommerarbeid også året etter. Tre av ungdommene fra sommeren 2024, tok slikt sommerarbeid i 2-4 uker i 2025. En fikk jobb av AT Skog i Froland og to fikk jobb i Birkenes kommuneskog.

Ungdommene ble ansatt av Landbruks tjenester Sør og fulgt opp av faghjelper og prosjektleder.

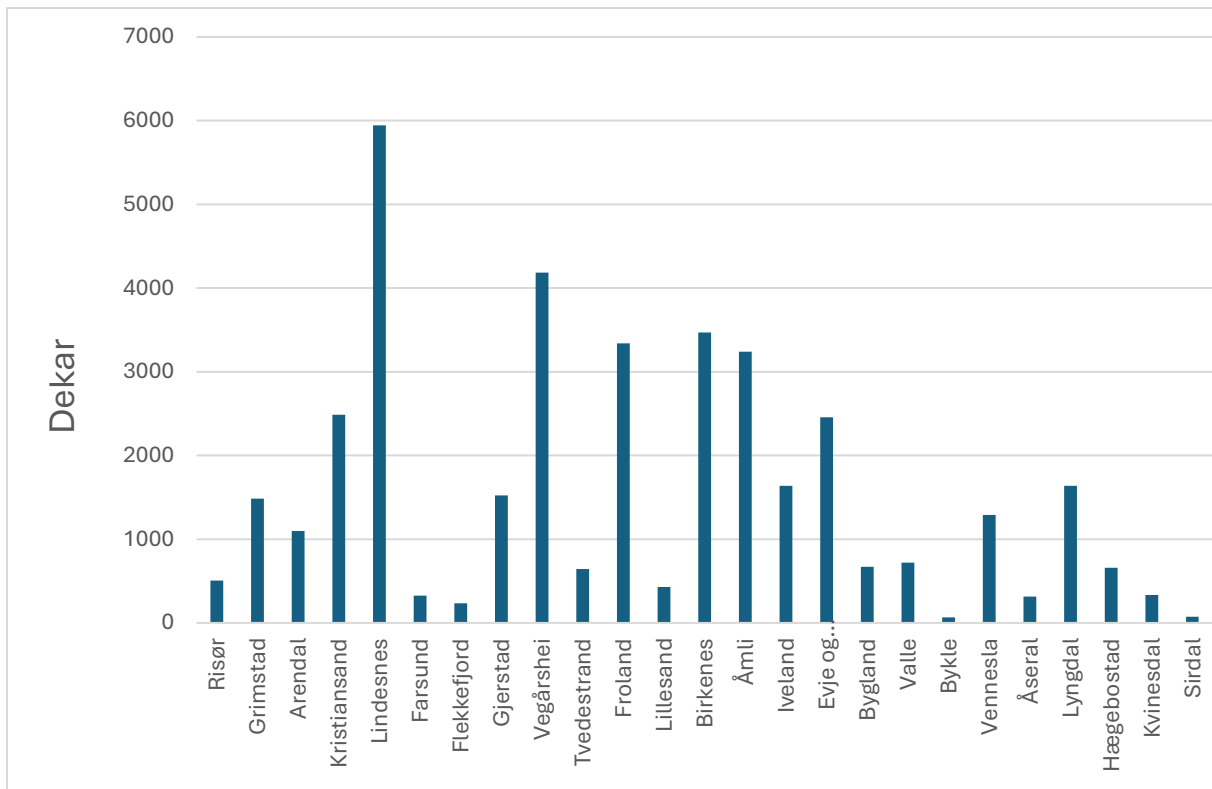
Til sammen har over 900 personer deltatt på store og små tiltak i de tre prosjektårene!

6. Resultater og måloppnåelse

Prosjektet vurderes som vellykket, med god måloppnåelse både på arealomfang, kompetanseheving og informasjonsformidling. Prosjektet har resultert i en betydelig økning i utført ungsogpleie i regionen. Målet var å komme opp i 40 000 dekar innen utgangen av prosjektet. I løpt av første prosjektår reagerte skogbruket med å øke utført ungsogpleie fra 21971 dekar i 2022 opp til 32069 dekar i 2023. I 2024 ble resultatet 35244 dekar og i 2025 var arealet kommet opp i 38765 dekar.

Areal (daa) utført ungsogpleie i Agder, 1996-2025. Kilde: Statsforvalterens statistiktjeneste

Antall dekar utført ungskogpleie i 2025 fordelt på kommuner i Agder. Datagrunnlag: Statsforvalterens statistikktjeneste

Økt status skogsarbeider/entreprenør

Det har vært mye fokus på de som utfører ungskogpleie i prosjektet. Det var et mål å styrke anseelsen til yrket gjennom fagsamlinger, rekruttering av lokal arbeidskraft, nok arbeidsmengde og god nok lønn til de etablerte. Som en indikasjon på at det har nyttet, kan det nevnes at i siste prosjektår er nesten all innleid arbeidskraft utført av lokale entreprenører i gamle Aust-Agder fylke. Vest i fylket henger det igjen en tradisjon for bruk av utenlandske arbeidsgjenger for AT Skog sin del. Men også her utføres en del av lokale. Nortømmer bruker stort sett lokal arbeidskraft. Lokale entreprenørmiljø sammen med yrkesaktive skogeiere, bygger kompetanse og gir arbeidsplasser og verdiskaping der folk bor i distriktene.

Fra fagsamling for entreprenører og faghjelper i Åmli 2024. Foto: Helge Sines

Styrket faghjelpsordning

Faghjelpsordningen er opprettholdt gjennom prosjektperioden med full dekning. Det har vært noe utskiftning underveis, men utgående har raskt blitt erstattet. Det er viktig at faghjelper har tid nok til å gjøre den jobben de er tiltenkt. Dette er ofte lavtlønte, mindre stillinger, gjerne på timebasis. Da er det lett at andre jobber blir prioritert. Her kan det være lurt å tenke nytt. Kanskje kan det gi større motivasjon å overføre faghjelpsrollen og -midler til etablerte entreprenører. Da kan motivasjonen være at oppsøkende virksomhet og rådgiving vil bli en investering til inntekts erverv.

Fagsamling for entreprenører og faghjelper i Åmli 2024. Foto: Kim Andre Johnsen

Økt bevissthet blant skogeiere, offentlige og private skogansatte

Mye av suksesskriteriene til prosjektet har vært at hele skogbruket i fylket har dratt i samme retning. Man har skjønnt nytten av satsingen og gjort sin del av jobben. Dette har man klart gjennom fortløpende informasjon i organisasjonenes respektive kanaler, klare føringer fra lederhold og fagarrangementer for offentlige og private ansatte. Skogeierne har fått massivt trykk gjennom skogdager, fagkvelder for nye skogeiere, kurstilbud og informasjonseposter til skogeierlagene. Den økte bestillingen av ungsogpleie samt mere utført egenarbeid blant skogeierne, tyder på at budskapet har sunket inn hos mange flere enn før. Man kan håpe på at det er etablert en større stolthet blant skogeiere over en pleid skog.

Flere skogbrukskurs – en gledelig bieffekt

Aktiviteten i prosjektet har bidratt til flere skogbrukskurs i alle kursemner, ikke bare ungsogpleie. Agder har ligget høyt i kursaktivitet i lang tid, men har de siste to årene hatt en stor økning i det totale kursantallet. I 2024 ble det gjennomført 103 kurs og i 2025 ble tallet 119 kurs. Agder hadde størst kursaktivitet av alle fylker med klar margin. Denne økte kursaktiviteten er viktig og et uforutsett resultat av prosjektet. Økt kunnskap på alle fagområder er en investering i bærekraftig næring som trolig vil ha effekt i lang tid.

FYLKESOVERSIKT 2025

	Innføringskurs	Skogbruksplan	Skogskjøtsel i ei ny tid	Skogfond	Risikovurdering	Motorsag	Hogst	Virkesumyting	Skogsdrift	Tynning	Ungskogpleie	Foryngelse	Stammekvisting	PEFC	Lukket hogst	Vedproduksjon	Kulturlandsk	Fagdag	Leie	SUM
OSLO						8	1								2					11
AKERSHUS						3	21	2		2	7			3					1	39
BUSKERUD					2		18				14			1	1					36
ØSTFOLD	1					2	27			1	9			3	1				1	45
INNLANDET	3				1	20	46	2			22			3					3	100
TELEMARK					1	1	28				7								4	41
VESTFOLD							13				3				1					17
AGDER				2		27	55				24	8		2					1	119
ROGALAND				1			27				7			1	1			2		39
VESTLAND							77				3			5	1				23	109
M & ROMSD						13	60				6	4		0						83
TRØNDELAG				1		12	75				18	6		1						113
NORDLAND				1			10				2								1	14
TROMS							3							1						4
FINMARK																				0
SUM	4	0	0	5	4	86	461	4	0	3	122	18	0	20	7	0	0	2	34	770

Fylkesvis fordeling på kursemner gjennomført av Skogkurs i 2025. Kilde: Skogkurs

Ungskogpleiestandard for Agder

Statsforvalteren har utarbeidet en ungsogpleiestandard. Denne har blitt diskutert av hele næringen på fagsamlinger, for deretter å bli innarbeidet i hele fylket. Det er viktig at en slik standard tar høyde for geografiske forskjeller slik at den blir brukt av alle. På den måten kan man få en rettferdig bruk av både skogfond og statstilskudd til ungsogpleie. Samt at det fører til en bedre fordeling av midlene, slik at virkemidlene kommer mest mulig riktig type arbeid til gode. Mange kommuner har dessuten laget sine egne tiltaksplaner for ungsogpleie med utgangspunkt i denne standarden.

Skogbruket i Setesdal

Regionen består av kommunene Bykle, Valle, Bygland, Evje & Hornnes og Iveland og har mer enn doblet sitt ungsogpleieareal i løpet av prosjektperioden. Resultatene her er verdt å framheve selv om flere andre kommuner har gjort det bra. De store skogkommunene har alle levert gode resultater. Det økte arealet i setesdalskommunene har kommet som resultat av et bevisst samarbeid og kontakt mellom skogbruksansvarlig i kommunene, skogeierlag, faghjelp og skogbruksledere i tømmerseksjonene. Alle disse stilte opp for reportasje i lokalavisen når første pressemelding ble sendt fra prosjektet. Prosjektleder har videre blitt invitert til samarbeidsmøte med oppsummering, idedugnad og utarbeiding av andre pressemelding til Setesdølen. Den ble tatt inn i sin helhet i avisa.

Ny milepåle for skogbruket

Det går unna i skogbruket i Setesdal. Siste året vart det hogd ut verdiar for 52 millionar kroner, og det vart utført rekordmykje ungskogpleie i skogane i distriktet.

Av: Olav Åsen Haugsgjerd

Det er stor aktivitet i skogane i Setesdal, og næringa har lagt bak seg eit solid år i 2024. I ei pressemelding frå skogbruket skriv Jannicke Modell Røhmen, prosjektleiar i Økt ungskogpleie på Agder, at det er eit gledelige fjorårsresultatet som kjem til syne. Med høve til hogst så hadde Evje og Hornnes og Bygland kommunar høgt hogstkvantum med rundt 30 000 kubikk kvar. Iveland hadde eit spesielt år med mindre hogst enn vanleg. Bykle

har dei siste tre åra komme skikkelig i gang med hogst og låg siste år på om lag 3600 kubikk. Samla hogstkvantum for alle kommunane i Setesdal hadde i 2024 ein verdi på over 52 millionar kroner, står det. –Ein vanleg tommelfingerregel er å bruke 10-gangen for å berekne kva ringverknader dette utgjør for samfunnet vidare utover i verdiskapingskjedene. Då er vi oppe i 520 millionar kroner, står det i pressemeldinga.

Rekordmykje ungskogpleie

Stort hogstkvantum krev at ein følgjer opp med planting og legg til rette for at det kjem ny skog. Skjøtsel av denne skogen som gror fram, er helt avgjerande for at det også i framtida kan hoggast skog med stor verdi.

–Det er med enorm glede, at skogbruksaktørane i Setesdal kan konstatere, at talet dekar pleia ungsog

TOMMER: Verdiar for til saman 52 millionar kroner vart teken ut av skogane i Setesdal i fjor.

Foto: Olav Åsen Haugsgjerd

VEKST: Ein ungskogpleiar i gong med å sikre framtidig verdiskaping i skogen. Foto: Inge Olav Fjalestad

blei historisk høgt i 2024. For Evje og Hornnes sin del er det «all time high» så langt tilbake som 1988, då ein starta å føre statistikk på dette. Det er helt tydelig at heile skogbruket har krumma ryggen og svart på satsinga i prosjektet «Økt ungsogpleie på Agder 2023-2025», skriv dei vidare.

Ungskogpleie utført i dekar: Iveland 1637 dekar Evje og Hornnes 2285 dekar Bygland 902 dekar Valle 238 dekar Bykle 5 dekar Samarbeidsprosjektet er mellom AT Skog, Statsforvalteren, fylkeskommunen, alle kommunane og Nortømmer.

–Statistiskotet på 50 prosent til ungsogpleie ønskast vidareført i 2025. Det same gjeld tilbodet om gratis faghjelp til skogeigarane. Det vil også komme tilbod om fagkveldar og kurs om ungsog-

pleie til skogeigarane i dalen. Det er viktig med kunnskap om skogbiologi, økonomi og korleis ein utfører arbeidet, skriv Modell Røhmen.

I Setesdal vart det til saman utført 5067 dekar med ungsogpleie, noko som aldri har vore høgare.

–Åtken dei siste to åra har nådd talet, då det har mangla folk til å ta unna. Dette jobbast det nå med, og situasjonen ser betre ut for inneverande år. Som eit ledd i dette blir det arrangert etablerarkurs i oppstart av bedrift for entreprenørar i ungsogpleie på Hornnes 5. mars, står det vidare.

Vel verdt arbeidet

Det årlege plantetalet har i følgje skogbruket gått stadig opp etter 2005. Alle kommunane auka samanlagt, og totalt blei det nyplanta 189 100 treplanter i Setesdal i 2024.

Plantetal 2024:

Iveland - 21 500 planter Evje og Hornnes - 44 900 planter Bygland - 76 100 planter Valle - 34 700 planter Bykle - 11 900 planter Kva verdiskaping ungsogpleia kan utgjere i framtida er stor ifølgje skogbruket, og presenterer eit reknestykke.

I alle kommunane vart det til saman utført 5067 dekar ungsogpleie i 2024. Ein kan anta at det då kan hoggast 30 kubikkmeter per dekar når skogen er hogstklar. Med dagens kubikkpris på 700 kroner tilsvarar dette ein verdi på 106 407 000 kroner.

–Om ikkje denne ungsoggen hadde blitt pleia, ville mykje av denne verdiskapinga gått tapt. Kor mykje er vanskelig å seie eksakt, men utrekningar gjort av Skogkurs seier at inntil halvparten. Det vil se 50 millionar som ville gått tapt, skriv dei vidare.

Faksimile fra Setesdølen 30.01.2025 med en oppsummering av de gode resultatene på hogst, planting og ungsogpleie

Areal utført ungsogpleie i setesdalskommunene Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes, Iveland. Kilde: Statsforvalterens statistiktjeneste

7. Regnskap

	2023	2024	2025	Totalt
Lønnskostnader prosjektleder	214 000	166 800	182 289	563 089
Overhead, telefon, kontor kostn. prosjektleder	10 000	10 000	10 000	30 000
Bilgodtgjørslse og reisekostnader prosjektleder	16 800	10 650	8486	35 936
Møte kostnader	2 070	6 850	13657	22 577
Div rekvisita	3 370	6 529	0	9 899
Prosjekt adm og styringsgruppe	110 000	115 000	120 000	345 000
AT Skog egeninnsats	200 000	200 000	200000	600 000
Nortømmer egeninnsats	100 000	100 000	100 000	300 000
Rentemidler fra kommunene til kurs og fagarr.	225 000	250000	300 000	775 000
Faghjelpsordningen. Kommunene og AT Skog	800 000	900 000	1 000 000	2 700 000
Totalt	1683 263	1767 853	1936 457	5 381 501

8. Erfaringer og utfordringer

Positive erfaringer

- Tett samarbeid mellom aktører i næringen og enorm innsats har gitt god effekt.
- Feltbasert veiledning har hatt sterk effekt på beslutningstakere.
- Framtidsskogen i Agder har fått et betydelig løft som i framtiden vil betale seg i form av mer nyttbart trevirke, større CO2 binding, mer beite i skogbunnen, triveligere turskog og mer jaktvennlig skog.

Utfordringer

- Mangel på lokal arbeidskraft og tilgjengelige entreprenører i enkelte kommuner.
- Utenlandsk arbeidskraft gir utfordringer med språk. Dette går i en del tilfeller ut over opplæring, oppfølging og instruksjoner og dermed kvaliteten på arbeidet.
- Ujevn etterspørsel mellom sesonger skaper utfordringer for kapasitet og stabilitet blant entreprenører.
- Noen skogeiere har lav/ingen interesse eller kapasitet til å følge opp anbefalinger.

9. Anbefalinger

- Tømmerkjøpernes forlengede arm i distriktene er nøkkelpersoner. Den siste innskjerpingen om ungskogpleie i pefc, må bevisstgjøres mer og brukes enda mer aktivt. Det er viktig at alle aktørene i markedet praktiserer dette likt, slik at skogeier ikke kan gå til konkurrenten for å få hogd uten krav om å gjøre ungskogpleie. Skogbrukslederne må få frigjort mer tid til å følge opp ungskogpleie og/eller så må det flere krefter til.

- Videreføre og forsterke informasjonsarbeidet overfor skogeiere. Sentrale personer her er kommunale rådgivere, faghjelper, tømmerkjøpernes distriktspersonell og instruktørene i Skogkurs.
- Bygge videre på kompetanseheving blant entreprenører og tilby oppfølgings- og oppfriskningskurs i f eks skogfond. Den gode trenden med lokal arbeidskraft må tømmerkjøperne ta tak i videre. Det er et langsiktig og uavbrutt arbeid å holde på slik arbeidskraft.
- Vurdere justeringer i de økonomiske virkemidlene for å gjøre de enda mer rettferdige og treffsikre. Her er Statsforvalteren i dialog med partene i næringen og justerer kontinuerlig etter behov.
- Entreprenørtilskudd for oppsøkende virksomhet. Et virkemiddel som må diskuteres nærmere med de offentlige og næringsaktørene for å komme fram til hvordan det kan løses.
- Skogkursinstruktørene har i alle år hatt sterk status i Agder. Det er viktig at de blir invitert til fagarrangementer som finner sted. De kan på den måten holde seg oppdatert faglig i det som rører seg i næringa og da vil det som blir formidlet på kurs og skogdager være fornyet og relevant for geografien.
- Entreprenører oppfordres til å samarbeide i lag for å motvirke ensomhet i jobben, bidra til faglig utveksling og styrke sikkerheten. På den måten kan man i større grad bidra til å beholde entreprenørene i næringa.

10. Konklusjon

Ungskogpleieprosjektet i Agder 2023–2025 har gitt klare og målbare resultater, og har styrket muligheten for en mer bærekraftig og lønnsom skognæring i fylket. Gjennom bredt samarbeid, målrettede tiltak og god innsats fra både offentlige og private aktører, har prosjektet bidratt til økt aktivitet og interesse for aktiv skogskjøtsel. Dette vil betale seg for skogeierne, næringen og samfunnet, i form av:

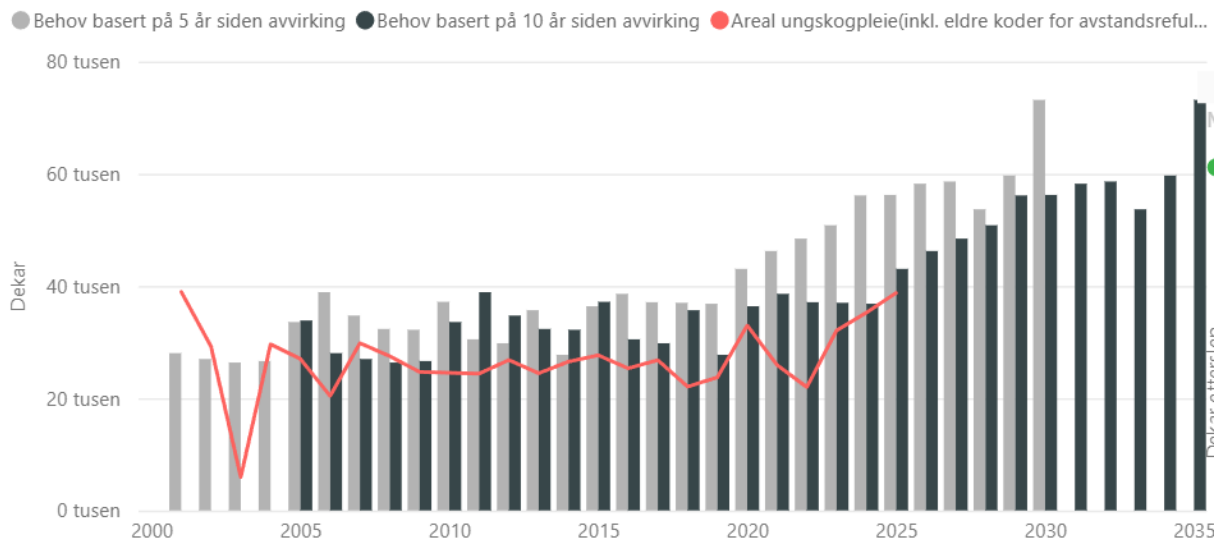
- Rett treslag og tetthet på gitt voksested gir mer volum og bedre kvalitet
- Økt CO₂-binding pga større andel bartrær og passe tetthet med trær som kan overholdes til de er hogstmodne. Når de hogges, bindes deres CO₂ i produkter som blir overholdt i lengre eller kortere tid. Gammelskog som blir stående urørt, øker ikke CO₂-bindingen, den konserverer bare status quo. Hogst, god foryngelse og utstrakt ungskogpleie er nødvendig for at norske skoger skal klare å binde mer CO₂.
- Ungskogpleie til rett tid gir bedre stabilitet på enkelttrær, mot villere klima med snø og vind
- Høyere kvalitet på trevirket gjennom utvelgelse med ryddesaga, gir større sagtømmerandel ved hogst
- Bedre betalte dimensjoner og kvaliteter
- Tidligere hogstmoden skog og dermed bedre forrentning over tid
- Lavere driftskostnader fordi maskinene kan jobbe mer effektivt og det blir mindre behov for forhåndsrydding
- Mer fremkommelig skog for både turgåere og jegere

- Mer vegetasjon og artsmangfold i felt- og bunnsjikt til fordel for insekter, planter, skogsfugl, hjortedyr etc

Dette gir en enorm verdiskaping og ringvirkning i samfunnet. Til sammen er det utført rundt 93 000 dekar ungskogpleie i de tre årene prosjektet har gått. En kan anta at dette vil resultere i et snitt på 30 kubikk per dekar ved hogst. Hvis en bruker en virkespris på 600 kr/kbm, utgjør dette en førstehånds verdi for skogeier på ca 1,7 milliard. Hvis ikke denne skogen hadde blitt pleid, ville mye av denne verdien gått tapt. Eksakt hvor mye er det vanskelig å si. Utregninger fra Skogkurs anslår inntil halvparten. Det vil si rundt 846 millioner kroner tapt for skogeierne. Når det gjelder den samfunnsøkonomiske verdiskapingen videre i næringskjedene, så regner man at tømmerverdien tidobler seg i ringvirkninger. Det vil si at disse dekarene med utført ungskogpleie, har en verdiskaping for resten av næringskjeden og dermed samfunnet, på rundt 8,5 milliarder!

Man kan konkludere med at prosjektsatsingen har vært svært vellykket ut fra de forutsetningene som lå til grunn ved prosjektstart. Men, man vil aldri komme i mål med nok ungskogpleie så lenge hogstkvantumet fortsetter å øke. Målet om 40 000 da årlig ungskogpleie var riktig ved prosjektstart og -slutt, men hogstkvantumet har i disse tre prosjektårene økt betraktelig og man kan anta at 60 000 da årlig ungskogpleie, er et mer riktig mål om 5 år.

Det anbefales at erfaringene fra prosjektet tas med i videre arbeid med skogbruk og klimatiltak i Agder.

Modellert behov for ungskogpleie i Agder etter prosjektslutt og i tiden framover. Areal i daa på y-aksen. Grå søyler viser behovet for ungskogpleie ved første inngrep 5 år etter avvirking, svarte søyler 10 år etter avvirking. Kilde: Statsforvalterens statistiktjeneste

Eksempel på lauvrydding i plantefelt. Før og etter bilder. Foto: Jannicke Modell Røhmen

